

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Bárány Kinga ügyvéd által képviselt felperesnek a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság - mint a Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőség Vezetője jogutódja - alperes ellen minőségvédelmi bírság tárgyában hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében a Pest Megyei Bíróság 2006. december 7. napján kelt 7.K.26.553/2005/21. számú jogerős ítélete ellen a felperes által 23. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Pest Megyei Bíróság 7.K.26.553/2005/21. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a Legfelsőbb Bíróság a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 20.000 /húszezer/ forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A Megyei Közigazgatási Hivatal Fogyasztóvédelmi Felügyelősége 2004. április 20. napján ellenőrzést tartott az Üzletházban, a kereskedelmi forgalomban értékesített, hozzáadott vitamint és ásványi anyagot tartalmazó termékeket illetően. Ezen vizsgálat alkalmával mintavételezést végzett a felperes által forgalomba hozott termékből.

A termék gyártója - a csomagolás szerint - a felperes.

A terméket a Fogyasztóvédelmi Felügyelőség Élelmiszerbiztonsági Osztálya bevizsgálta. Kiadott szakvéleménye szerint a termék kifogásolt a műszaki jellemzők miatt, a B1 és B6 vitamintartalma alacsonyabb volt, mint a terméken található címkén jelölt és a gyártmánylapban feltüntetett érték; a B1 vitamin 1,4 mg/tabletta, a B6 vitamin 2,0 mg/tabletta a hiba gyártási eredetű. A gyártási eredetű hiba miatt a Fogyasztóvédelmi Felügyelőség a 2005. január 3-án kelt 7-1270/2004. számú határozatával 1.267.317 Ft minőségvédelmi bírságot szabott ki a felperessel szemben.

A felperes fellebbezett a határozat ellen, amelynek elbírálása során az alperes a HAJ-530-2/2005. számú másodfokú határozatával az elsőfokú határozatot megváltoztatta, és a minőségvédelmi bírság összegét 760.389 Ft-ban állapította meg.

A másodfokú hatóság - határozatának indokolása szerint - az elsőfokú hatóság által megállapított tényállással egyetértett, de annak alapján eltérő jogi következtetést vont le.

Megállapította, hogy a 2004. április 20-i mintavétel időpontjában az elsőfokú hatóság által alkalmazott jogszabályok még nem voltak hatályban, így azok alapján a minőségvédelmi bírság megállapítására nem kerülhetett volna sor.

A minőségi mintavétel időpontjában az 1995. évi XC. törvény /a továbbiakban: Ét./ volt hatályban, amelynek 19. § /3/ bekezdése kimondja, hogy az élelmiszerjelölésnek olyannak kell lennie, amely nem vezet félre a fogyasztót.

A termék megvizsgálásakor hatályban volt az egyes élelmiszer-ellenőrzési igazgatási szolgáltatásokért fizetendő díjakról, valamint a díjak és a minőségvédelmi bírság megfizetésének és felhasználásának módjáról szóló 55/1997. /VIII. 14./ FM-ÍKIM-NM-PM együttes rendelet, amelynek 2. számú melléklete rendelkezett a bírság kiszámításának módjáról. Erre való tekintettel változtatta meg a másodfokú hatóság az elsőfokú határozatot, a fellebbezés érdemét tekintve megalapozatlannak értékelve azt.

A felperes keresetében az alperes határozatának felülvizsgálatát és hatályon kívül helyezését kérte.

Álláspontja szerint a terméken az összetevők mennyiségét jogszerűen tüntette fel, a mintavételezés során a B1 és B6 vitamin tekintetében mért mennyiség - és ehhez képest a jelölt mennyiség - nem kifogásolható, az jogszerű.

Hivatkozott arra, hogy a tárgybani terméknek az Országos Közegészségügyi Központ Országos Élelmezés- és Táplálkozástudományi Intézete /a továbbiakban: OÉTI/ által jóváhagyott gyártmánylapjában foglaltak szerint az összetevő deklarált mennyiség tekintetében a ± 20 %-os eltérés megengedett. A mérés ismételhetősége miatti eltérés lehetséges mértéke - mint ahogy erre a gyártmánylap a mennyiségi címszó alatt is utalt - ± 10 %.

A deklarált mennyiségtől való eltérés lehetséges plusz-mínusz százalékos mértékének figyelembevételével képzett alsó határértékre, és a mérés ismételhetősége miatt is keletkeztethető plusz-mínusz százalékos eltérés alapján a két alapanyag - a B1 és a B6 vitamin - vizsgálat során megállapított mennyisége nem kifogásolható.

A terméken feltüntetett jelölés jogszerűségének alátámasztására előadta, hogy a mintavétel idején hatályos, és jelen termék tekintetében is alkalmazandó Magyar Élelmiszerkönyv 1-1-90/496. számú - az élelmiszerek tápértékének jelölésére vonatkozó - előírásának 6. § 8. pontja akként rendelkezik, hogy a termékeken feltüntetett értékeknek átlagértékeknek kell lenniük, ami azt

jelenti, hogy a fogyasztó felé a terméken feltüntetett értékek tekintetében nem teljesen pontos adatokat köteles szolgáltatni a gyártó, illetve a forgalmazó, hanem csak egy átlagértéket.

Hivatkozott arra a felperes, hogy a termék forgalomba hozatali engedélyét megkapta, tehát az engedélyező hatóság a forgalomba hozatal feltételeit megvalósultnak tartotta.

Az engedély kiadásához csatolta a termék gyártmánylapját és a termék csomagolóanyagának szöveg-tervezetét; az engedélyező hatóság az abban foglaltakat nem kifogásolta, a forgalomba hozatalt annak megfelelően engedélyezte.

Az engedélyező hatóság tehát nem kérte, hogy a termék csomagolásán a gyártmánylapban feltüntetett, deklarált mennyiségtől való eltérést, illetve a mérés ismételhetsége miatti eltérést a felperes tüntesse fel, mint ahogy ennek feltüntetése hiányát a másodfokú hatóság határozatának indokolásában kifogásolta.

A jelölés jogszerűségével kapcsolatban hivatkozott a felperes az Ét. végrehajtásáról szóló 1/1996. /I. 9./ FM-NM-IKM rendelet 9. számú mellékletében foglalt rendelkezésekre, és kifogásolta, hogy az alperes erre nem volt figyelemmel; ez a jogszabályhely engedi a deklarált mennyiségtől a mérési hibahatárokon belüli eltérést.

A felperes állítása szerint a termék az előírt, illetve jelölt minőségi jellemzőknek megfelelt, így a minőségvédelmi bírság kiszabásának az Ét. 26. § /1/ bekezdése alapján nem volt helye.

A minőségvédelmi bírság mértékét is sérelmezte az Ét. 26. § /2/ bekezdése, és a végrehajtása tárgyában megjelent 55/19997. /VIII. 14./ FM-IKIM-NM-PM együttes rendelet 2. számú melléklete alapján.

Előadta, hogy a számítás jogszerűtlen, mert az Ét. végrehajtási rendeletének 36. § /6/ bekezdése értelmében az élelmiszerellenőrző hatósági mintavétellel ellenőrzésre kerülő élelmiszerhalmazt úgy kell megválasztani, hogy az azonos termelői helyen gyártott, vagy azonos beszerzésű és azonos jelölésű - azonos nap, műszak, szállítmány - termékegyedekből álljon.

Hivatkozott a 36. § /7/ bekezdésére is. Álláspontja szerint e jogszabályhely helyes értelmezése szerint az élelmiszer-ellenőrző hatósági intézkedés és szankcionálás a mintával azonos jelölésű termékhez, illetve a szállítmány teljes mennyiségére vonatkozik. Megjegyezte, hogy ezen álláspontját erősíti az időközben hatályba lépett élelmiszerekről szóló 2003. évi LXXXII. törvény 14. § /4/ bekezdése is.

A perben rendelkezésre állt bizonyítékok alapján a megyei bíróság arra az álláspontra helyezkedett, hogy a felperes keresete megalapozatlan, és azt elutasította.

Ítéletének indokolásában kifejtette, hogy az alperes - vizsgálata során - nem vitatta, hogy a kapszula gyártmánylapján a hatóanyag-tartalom deklarált mennyisége $\pm 20\%$ eltérést tartalmaz kapszulánként.

Az alperes azt sem vitatta, hogy a gyártmánylap szerint a kapszulatöltet tömege $480,0 \text{ mg} \pm 10 \%$ eltérés lehet.

A felperes és az alperes között abban volt lényeges véleményeltérés, hogy a kapszula hatóanyag-tartalom deklarált mennyiség $\pm 20 \%$ eltérésben a $\pm 10 \%$ -os mérési ismételhetőség benne foglaltatik-e, vagy az a $\pm 20 \%$ -on felül értendő.

Az alperes szerint a mérési bizonytalanság $\pm 10 \%$ -os eltérési értéke benne foglaltatik a deklarált mennyiség $\pm 20 \%$ -ában, a felperes szerint a mérési bizonytalanság $\pm 10 \%$ -os eltéréseit a deklarált mennyiség $\pm 20 \%$ -án felül kell értelmezni.

A bizonyítási eljárás során a felperesi képviselő a szakértő azon megállapítását, hogy a kapszula előírt intervalluma és a mért intervallumok közös találkozásának, illetve együtt haladásának útja igen kevés - a B1 vitaminnál $0,09 \text{ mg}$, míg a B6 vitaminnál $0,05 \text{ mg}$, amely eredmény gyakorlatilag a nulla értéket jelenti - nem cáfolta. Ezen indokok alapján a megyei bíróság az alperes minőségvédelmi bírság-kiszabási határozatának jogalapját megalapozottnak találta.

A megyei bíróság a bírságszámítás módját a 2004. április 20-i mintavizsgálat alkalmával hatályos Ét. végrehajtása tárgyában kiadott 55/1997. /VIII. 14./ FM-IKIM-NM-PM együttes rendelet 2. számú melléklete alapján az alperes számolási módja szerint jogszerűnek találta, azzal jogilag egyetértett.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet; annak hatályon kívül helyezését kérte, a keresetében foglaltakat fenntartotta.

Arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet a tényállás rögzítése körében elírásokat tartalmaz, ezen túl pedig az ügy érdemét illetően jogszabálysértő.

Kifogásolta a felperes felülvizsgálati kérelmében a megyei bíróság által rögzített tényállás pontatlanságát, hiányosságát.

Jogszerűtlennek tartotta azért is a jogerős ítéletet, mert a megállapított tényállásból okszerűtlen, iratellenes következtetést vont le, és döntésének szempontjai sem állapíthatók meg; így a megyei bíróság a Pp. 206. § /1/ bekezdésében foglaltakat megsértette.

Álláspontja szerint - a megyei bíróság megállapításával szemben - nem annak volt jelentősége, hogy az alperes vitatja-e, vagy sem a kapszula töltettömege tekintetében a $\pm 10 \%$ -os lehetséges eltérési mértéket, ugyanis a vizsgálat tárgya nem a kapszula töltettömege volt, hanem annak hatóanyag-tartalma; a töltettömeg a felek között nem is képezte jogvita tárgyát.

A jelen peres eljárás szempontjából annak volt meghatározó jelentősége, hogy az alperes azt ismerte el, hogy a vizsgálati jegyzőkönyvben megadott ($1,1 \text{ mg}$ és $1,5 \text{ mg}$) mért értékek mellett szereplő ismételhetőség nem más, mint a mérési bizonytalanság, aminek mértéke $\pm 10 \%$.

Sérelmezte, hogy a megyei bíróság nem tette a tényállás részévé azt, hogy a felek egyező előadást tettek az ismételhetőség - más néven mérési bizonytalanság - fogalmára nézve.

Az alperes fogalom-meghatározása is azt támasztja alá, hogy a mérési bizonytalanság a mérést végzőhöz kötődik; amennyiben a mérést nem a gyártó végzi, úgy a mérési bizonytalanság a gyártótól független tényező.

Mindebből pedig azt a következtetést lehet levonni, hogy a gyártó által vállalt deklarált mennyiségtől való lehetséges ± 20 %-os eltérésen kívül kell figyelembe venni az alperes által megadott ± 10 %-os mérési bizonytalansági tényezőt. A felperes szerint ezt az álláspontját a perben szakértőként közreműködő Országos Gyógyszerészeti Intézet is megerősítette. A perben meghallgatott P. M. előadta, hogy az Országos Gyógyszerészeti Intézetben a mérési hiba a plusz-mínusz tartalombeli eltéréshez pluszként adódik hozzá.

Mindezek alapján - a felperes álláspontja szerint - jogszerűtlenül járt el a megyei bíróság akkor, amikor ezen körülmények ellenére egyetértett az alperes azon álláspontjával, hogy a vizsgált termék B1 és B6 vitamin-tartalma nem felelt meg a gyártmánylapban vállalt értékeknek, és ekként a vizsgált termék jelölése sem volt megfelelő.

Részletes táblázatot munkált ki a felperes felülvizsgálati kérelmében, álláspontja alátámasztásául. Kifejtette, hogy a gyártmánylap szerinti megengedett értékeknek, és a mérés által megengedett eltérésnek van közös szakasza: a B1 vitamin esetében a közös szakasz 0,09 mg, a B6 vitamin esetében 0,05 mg, amelyet a szakértői vélemény is rögzített.

Álláspontja szerint teljesen okszerűtlen, és a felek előadásával, valamint a perben rendelkezésre álló bizonyítékokkal ellentétes a megyei bíróság által elfogadott azon álláspont, hogy mivel kismértékű a két intervallum közös szakasza, ezért a termék B1 és B6 vitamin-tartalmát nem megfelelőnek kell minősíteni.

A felperes álláspontja szerint ugyanis azt a körülményt, hogy az adott hatóanyag-tartalom megfelelő-e, vagy sem, nem az dönti el, hogy a gyártmánylap szerinti elfogadhatósági intervallum és a mérés bizonytalansága miatti intervallum milyen mértékben fedik le egymást, hanem az, hogy a két intervallumnak van-e közös szakasza. Amennyiben ugyanis - bármilyen kis részben is - van a két intervallumnak közös szakasza, úgy a terméket nem lehet nem megfelelőnek minősíteni.

Kifejtette azon álláspontját is a felperes, hogy a mérési bizonytalanság a méréshez kapcsolódó, és a gyártótól független tényező; a gyártót nem érheti joghátrány azért, mert a mérés nem 100 %-os pontosságú. Mivel a mérési bizonytalanság alapján megállapítható, hogy a termék B1 és B6 vitamin-tartalma megfelelő volt, az alperesnek nincs jogszabályi alapja arra, hogy ő - egy

által alkalmazott számítás alapján - a terméket nem megfelelően jelöltnek minősítse.

Ezzel összefüggésben előadta a felperes, hogy a megyei bíróság - azon túlmenően, hogy okszerűtlen következtetést vont le a bizonyítékokból - nem vette figyelembe a mintavételkor hatályos Ét. végrehajtásáról szóló 1/1996. /I. 9./ FM-NM-IKM rendelet 9. számú, a tápanyag összetételére vonatkozó állítások melléklete 9. pontjának utolsó mondatába foglalt azon jogszabályi rendelkezést, miszerint „a deklarált értékeknek megfelelő vitamin- és ásványi anyag-koncentrációnak /a mérési hibák által meghatározott eltéréseken belül/ a minőség-megőrzési idő végéig meg kell maradnia”.

Hivatkozott arra a felperes felülvizsgálati kérelmében, hogy a felülvizsgált határozat a minőségvédelmi bírságot jelölési hibára hivatkozással szabta ki.

A felperes álláspontja szerint a vizsgált termék B1 és B6 vitamin-tartalma a gyártmánylapnak megfelelt, és a tartalom megjelölése is megfelelő volt. Ez esetben kérdésként kizárólag az merülhetne fel, hogy a gyártmánylapon feltüntetett plusz-mínusz százalékos lehetséges eltérés-mértéket, és a mérési bizonytalanságból származó lehetséges ± 10 %-os eltérés-mértéket a termék csomagolásán fel kell-e tüntetni. A felperes álláspontja szerint nem, ezen álláspontját az alperes sem kifogásolta; mindazonáltal a vizsgált termék jelölése sem lett volna kifogásolható.

Utalt arra a felperes a felülvizsgálati kérelemben, hogy a termék előállítását és forgalomba hozatalát az Ét. 6. §-a alapján az OÉTI engedélyezte.

A gyártmánylapon feltüntetett jellemzőknek a vizsgált termék B1 és B6 vitamin-tartalma megfelelt. A termék jelölése is a gyártmánylap III. fejezetében engedélyezettek szerint történt, a vizsgált terméken B1 vitamin esetében 1,4 mg, B6 vitamin esetében 2,0 mg szerepelt. A gyártmánylap III. fejezetének az ételkészítés jelölésére vonatkozó részéből kitűnik, hogy az OÉTI nem követelte meg a terméken a gyártmánylap szerinti deklarált mennyiségtől való lehetséges ± 20 %-os eltérés feltüntetését, miként a mérési bizonytalanság tényezőjére utalást sem.

A jelölés jogszerűségének alátámasztásaként hivatkozott a Magyar Élelmiszerkönyv 1-1-90/496. számú - az élelmiszerek tápértékének jelölésére vonatkozó - előírására, annak 6. § 8. pontjára.

A felperes álláspontja szerint a megyei bíróságnak döntésénél figyelembe kellett volna vennie a 37/2004. /IV. 26./ SzCSM rendelet 9. § /1/ bekezdésében foglaltakat is; e körben a jogalkotási törvényre hivatkozott.

A minőségvédelmi bírságösszeállítás tekintetében kifogásolta, hogy az arra vonatkozó álláspontját a megyei bíróság részletesen nem indokolta, és döntése e tekintetben is jogszerűtlen.

Álláspontja szerint az élelmiszer-tétel fogalmának meghatározása körében nem lehet figyelembe venni sem az alperes által hivatkozott 4/1998. /XI. 11./ EüM rendelet 2. § i/ pontjában meghatározott tétel-fogalmat, sem pedig a 19/2004. /II. 26./ FVM-SzCsM-GKM együttes rendelet 18. § /1/ bekezdésében foglalt rendelkezést.

Az előző jogszabály ugyanis mikrobiológiai szennyeződések vizsgálatára vonatkozik, a második pedig 2004. május 1-jén lépett hatályba; a tétel fogalmát visszamenőlegesen nem lehet tágabban értelmezni, mint ahogy azt a mintavételkor hatályos jogszabályok alapján lehetett.

Álláspontja szerint a bírság kiszabása körében csak az a mennyiség vehető figyelembe, amely mennyiség ugyanazon jelölésű termékből ott volt fellelhető, ahonnan a vizsgált termék származott.

Hivatkozott az Ét. végrehajtási rendeletének 36. § /6/ és /7/ bekezdésében foglaltakra, amely - álláspontja szerint - úgy értelmezhető, hogy a vizsgálat vagy a gyártónál fellelhető, vagy egy adott, más helyről beszerzett, azonos jelölésű termékekre vonatkozhat, és a szankcionálás is csak az azonos jelölésű termékekre, mégpedig azon termékekre vonatkozhat, ahonnan a mintavételezés történt.

Sérelmezte, hogy a megyei bíróság - döntésének meghozatalakor - az 55/1997. /VIII. 14./ FM-ÍKIM-NM-PM együttes rendelet 2. számú mellékletében foglaltakat a jogszabály tartalmával ellentétesen értelmezte, és nem vette figyelembe a mintavételkor hatályos Ét. végrehajtási rendeletének 36. § /6/ és /7/ bekezdését.

A felperes álláspontja szerint a 2003. évi LXXXII. törvény 14. § /4/ bekezdésében foglalt rendelkezésre is figyelemmel kellett volna lennie a megyei bíróságnak, döntése meghozatalakor. E jogszabály már az első- és másodfokú határozat meghozatalakor hatályban volt, így alkalmazásának helye lett volna.

A felperes kérte a felülvizsgálati kérelem tárgyaláson történő elbírálását.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására irányult.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint a megyei bíróság megfelelő alapossággal feltárta az ügyben irányadó tényállást, és abból - az ide vonatkozó jogszabályi rendelkezések alkalmazásával - helytálló jogi következtetést vont le.

A felperes felülvizsgálati kérelmében foglaltak kapcsán rámutat a Legfelsőbb Bíróság a következőkre.

A gyártmánylapban rögzített ± 20 %-os eltérés már egy - a mérési bizonytalansággal - korrigált érték. A gyártó ezt az értéket azért

adja meg, hogy az általa végzett minőségellenőrző vizsgálatok során mekkora eltérést tart még elfogadhatónak, ami a mérési bizonytalanság tényezőjét is magában foglalja, aminek általánosan elfogadott értéke $\pm 10 \%$. A megállapított mért értékek nem feleltek meg a felperes által vállalt értékeknek.

Hangsúlyozza a Legfelsőbb Bíróság, hogy indokolatlan - és a termék minőségében jelentős ingadozást eredményez -, ha a mérési bizonytalanságot a felperes javára kétszer is figyelembe lehetne venni. A felperesi álláspontot elfogadva ugyanis a deklarált értéktől 30 %-kal való eltérésre is lehetőség nyílna, ami már igen jelentős hatóanyagbeli különbséget jelent.

A fogyasztók a címkén feltüntetett vitamin-tartalom biztosítását várják a terméktől, azonban a felperes - a gyártmánylapban vállalt kötelezettségtől eltérően - nem biztosította a jelölt értéktől való 20 % hibahatáron belüli megfelelést.

Kiemeli a Legfelsőbb Bíróság, hogy a vitaminok mennyiségének pontos ismerete rendkívül fontos információ. A vásárlók célzottan a vitaminszükséglet kiegészítésére vásárolják a vitaminozott készítményeket; azonban ha a termékben a deklarált tartalomtól jelentősen eltérő vitamin-mennyiségek vannak, akkor más, pl. vitaminozott élelmiszer egyidejű fogyasztásával akár - szándékától eltérően - a napi ajánlott mennyiség többszörösét, vagy töredékét is elfogyaszthatja a fogyasztó.

Leszögezhető, hogy az alperes által kifogásolt és vizsgált élelmiszer-kiegészítő a magas árszínvonalú étrend-kiegészítő élelmiszer kategóriájába tartozik, amelynél a hasznosanyag-tartalom negatív eltérése a fogyasztók anyagi érdekének védelme érdekében is megengedhetetlen.

A perbeli vizsgálatok szerint az elfogadható és a mért eltérés oly nagy mértékben különbözik, hogy a termék ilyen eredmények mellett egyetlen minősítés során sem értékelhető megfelelőnek.

A perbeli adatok szerint véleményegyezés volt a kirendelt szakértő és az alperesi hatóság között, miszerint a minősítést végző vállal kockázatot az eredmény valódiságáért.

A perbeli esetben a magas valószínűségi ráta /91 %, 95 %-os/ a minősítés szempontjából nem hordoz kockázatot, e kockázat az 50 % és 70 %-os valószínűségi szint mellett állna fenn.

Kiemeli a Legfelsőbb Bíróság, hogy a vizsgálatot végző személynek - eljárása során - figyelembe kell vennie a „Jelentés a vizsgálati eredmények, a mérési bizonytalanság, a visszanyerési tényezők és az EU élelmiszerre és takarmányra vonatkozó jogszabályaival kapcsolatos jelentését”. Ebben ajánlásként került megfogalmazásra a 7. pontban, hogy a mérési bizonytalanságot akkor ajánlatos

figyelembe venni, ha specifikációval kapcsolatos egyezés megállapítható.

A gyakorlatban, ha a törvényalkotó meghatározott egy maximumértéket, a vegyelemző megállapítja a vegyi összetételt, és felméri az értékhez kapcsolódó mérési bizonytalanság szintjét. A valós érték a bizonytalansági tényezőnek a mért értékből való kivonása után adódik. Ha ez az érték magasabb, mint a szabályozásban szereplő maximumszint, akkor biztos az indokolt kétség, hogy a minta vegyi összetétele magasabb, mint a jogszabályilag kívánatos.

Hangsúlyozza Legfelsőbb Bíróság, hogy a gyártót nem éri hátrány a hatóság által végzett vizsgálatok mérési bizonytalanságából eredő megállapítások kapcsán; figyelemmel arra, hogy a 10 %-os eltérés a gyártó által meghatározott 20 %-os eltérési tartományban van benne. Az EU-s jogalkalmazás a hivatkozottak szerint mindenképpen elismeri a mérési bizonytalanság lehetőségét, amely nem a gyártó kárára értékelendő.

A felperes által hivatkozott azon rendelkezés, miszerint a deklarált értékeknek megfelelő vitamin- és ásványi anyag-koncentrációnak a mérési hibák által meghatározott eltéréseken belül a minőség-megőrzési idő végéig meg kell maradnia, a fogyasztóvédelmi hatóság okfejtését támasztja alá; eszerint ugyanis a gyártó által meghatározott ± 20 %-os eltéréseken belüli tartományban kell szerepelnie a mért értékeknek a minőség-megőrzési idő alatt.

A Legfelsőbb Bíróság megállapítása szerint a közigazgatási hatóságok az eltérést - a felperes előnyére - jelölési hibának minősítették, és 06-os szorzót alkalmaztak a szakvéleményben megállapított tények alapján. A gyártmánylaptól eltérő összetétel tényállása esetén, 08-as szorzóval, a bírság az 1 millió Ft-os összeget meghaladó lett volna.

A mintavételkor hatályos 55/1997. /VIII. 14./ FM-ÍKIM-NM-PM együttes rendelet 2. számú mellékletének tényállása alapján ugyanis a hiba a 08-as faktorral számolandó, gyártmánylaptól eltérő összetétel volt. Figyelemmel azonban arra, hogy a termék beltartalmi paraméterei a jelölésben foglaltaknak nem voltak megfeleltethetők, a fogyasztók valóságghű tájékoztatásának sérelme megállapítható volt a felperes terhére.

Kiemeli a Legfelsőbb Bíróság, hogy az eljárás során a mintavételkor hatályos jogszabályi előírásokat kellett alkalmazni.

Az étrend-kiegészítőkről szóló 37/2004. /IV. 26./ SzCsM rendelet - amelyre a felperes hivatkozott - amellett, hogy az eljárás során nem volt még alkalmazható, nem tartalmaz kedvezőbb szabályozást az adott ügyre vonatkozóan, a gyártó által jelzett vitamintartalom ugyanis a rendelet hatályba lépését követően is úgy kell, hogy

szerepeljen, hogy a gyártmánylapban foglaltaktól a megengedett mérési bizonytalanságon belül ne térjen el.

Az Ét. 26. § /2/ bekezdése szerint a bírság mértéke a kifogásolt tételmennyiségtől függ. Az eljárás során megállapítást nyert, hogy a hiba gyártási eredetű, ezért az azonos jellemzőkkel legyártott teljes mennyiség hibásnak minősül.

Az alperes a terméken szereplő tételazonosítóval azonos jelölésű termékek mennyiségét és árát kérte be a felperestől; eszerint határozta meg a hibás tétel mennyiségét.

Az Ét. végrehajtásáról szóló 1/1996. /I. 9./ FM-NM-IKM együttes rendelet /a továbbiakban: Vhr./ 29. § /1/ bekezdése rendelkezik a tételazonosító jelölés elhelyezéséről; a tételazonosító jelölés hivatott jelölni az azonos jellemzőkkel legyártott termékeket.

A Vhr. 36. § /7/ bekezdése ellenőrzéskor hatályos szabályozása szerint az élelmiszerellenőrző hatósági intézkedés és szankcionálás a mintával azonos jelölésű termékhalmoz, illetve a szállítmány teljes mennyiségére vonatkozik.

Jelen esetben megállapítható, hogy a kifogásolt élelmiszertétel gyártási hibával került forgalomba, ami a teljes, azonos jelölésű termékhalmozat érinti.

A Legfelsőbb Bíróság megítélése szerint helyesen hívta fel az alperes a tétel fogalmának meghatározása körében az Ét. felhatalmazása alapján alkotott 4/1998. /XI. 11./ EüM rendelet 2. § i/ pontját.

Az egyes élelmiszerellenőrzési igazgatási szolgáltatásokért fizetendő díjakról, valamint a díjak és minőségvédelmi bírság megfizetésének és felhasználásának módjáról szóló 55/1997. /VIII. 14./ FM-IKIM-NM-PM együttes rendelet 2. számú melléklete értelmében a minőségvédelmi bírság kiszámításának módja: bírság = egységár x mennyiség x faktor, ahol az egységár - az élelmiszertétel fogyasztói, csomagolási egységeinek az ára - az élelmiszer-előállító helyen a termelői ár, a nagykereskedelmi raktárban a nagykereskedelmi ár, a kiskereskedelmi egységben a kiskereskedelmi ár, azaz jelen esetben a termelői ár. Figyelemmel az együttes rendelet értelmező rendelkezésére, jelen ügyben nem a mintavétel helye szerinti mennyiséget kellett alapul venni a bírság meghatározása során, hanem - a gyártási hibából kifolyólag - a teljes legyártott mennyiséget.

A felülvizsgálati kérelemben foglaltak kapcsán megjegyzi a Legfelsőbb Bíróság, hogy a jogerős ítéletben észlelhető egy-két szám-elírás az ügy érdemére nem hatott ki, így az ügy elbírálása szempontjából jelentőséggel nem bír.

A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint megalapozottan minősítette a megyei bíróság jogszerűnek az alperes eljárását, és az annak eredményeként született másodfokú döntést; ezért helytálló volt a kereset elutasítása.

Minderre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság megállapította, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat nem sértette meg, ezért azt a Pp. 275. § /3/ bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült alperesi perköltség megfizetésére a Legfelsőbb Bíróság a felperest a Pp. 270. § /1/ bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 78. § /1/ bekezdése szerint kötelezte.

A felperes a tárgyi illeték-feljegyzési jog ellenére felülvizsgálati kérelmén 45.700 Ft illetéket lerótt.

A felülvizsgálati eljárás illetéke 36.000 Ft, amelynek viselésére a felperes - pervesztessége folytán - köteles, a fennmaradó 11.700 Ft szükségtelenül lerótt illetéket azonban visszaigényelheti.

Budapest, 2008. március 26.

Dr. Buzinkay Zoltán sk. tanácselnök, Dr. Fekete Ildikó sk. előadó bíró, Dr. Darák Péter sk. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő